

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบัน
การเงินในกรุงเทพมหานคร

Knowledge, Attitude and Behavior towards Financial Planning for Retirement among the
Financial Institution Employees in Bangkok

กฤษณพัทธ์ สิงห์คำ¹ และ ลดาวัลย์ ยมจินดา²

¹สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ

Gritchnapatt Singkam¹ and Ladawan Yomchinda²

E-mail: gritchnapatt@gmail.com

¹Master of Business Administration Program in Finance and Banking, Faculty of Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand.

²Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand.

*Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร และ 5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรของคอคแรน (Cochran) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.800 โดยแจกแบบสอบถามในระบบออนไลน์ ผ่านทาง Social Media สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า t-test ค่า One Way ANOVA และ ค่าความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี ทำงานธนาคาร/สินเชื่อ/บัตรเครดิต อายุงาน 4-6 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000-50,000 บาท และ ตำแหน่งงาน คือ ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ พนักงานทั่วไป 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับการ

วางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณโดยรวมในระดับปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 7.82 คะแนน และมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศแต่ไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเชิงบวกต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.04 คะแนน และมีทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา และประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่แต่ไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน 4) ผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณโดยรวมในระดับปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 1.99 คะแนน และ มีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศแต่ไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน 5) ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

คำสำคัญ : ความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม, พนักงานสถาบันการเงิน, การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of knowledge, attitude and behavior towards financial planning for retirement among the financial institution employees in Bangkok. 2) to compare knowledge, attitude and behavior towards financial planning for retirement among the financial institution employees in Bangkok classified by personal factors. 3) to study the relationship between knowledge, attitude and behavior towards financial planning for retirement among the financial institution employees in Bangkok.

The population used in this study was financial institution employees in Bangkok. The sample group of unknown population was determined using the formula of Cochran at 95% confidence level to derive 400 samples. The instrument used for collecting data was a questionnaire with a confidence value of 0.800. The questionnaire was distributed online via social media. The statistics used for data analysis were descriptive statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation and inferential statistics: t-test, One Way ANOVA and Pearson's correlation coefficient.

The results showed that: 1) majority of the respondents were female, aged 31 - 40 years, single status, bachelor's degree, work for Bank/Loan/Credit Card companies, 4-6 years of employment, average monthly income 25,000-50,000 baht and general staff position 2) the overall employees knowledge of financial planning for retirement is at a moderate level (Averaged score=7.82) and gender has indicated significant difference on employees knowledge of financial planning for retirement 3) the overall attitude towards financial planning for retirement is at a positive level (Averaged score=3.04) and gender, education level and type of financial institution where you work have indicated significant difference on employees attitude towards financial planning for retirement 4) the overall behavior towards financial planning for retirement is at moderate level (Averaged score=1.99) and gender has indicated significant difference on employees behavior towards financial planning for retirement 5) knowledge, attitude, and behavior towards financial planning for retirement have positive correlation at a relatively high level.

Keywords: knowledge attitude behavior, financial institution employees, financial planning for retirement

บทนำ

การเข้าสู่สังคมชราภาพของประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ ในเชิงปริมาณนั้นหมายถึงจำนวนปัจจัยการผลิตของประเทศที่ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มที่จะโตได้ช้าลงในอนาคต เนื่องจากสัดส่วนคนทำงานลดลง ดังนั้น อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เราเคยเห็นว่า เศรษฐกิจไทยโตในอัตรา 5 – 6 เปอร์เซ็นต์ คงจะเห็นได้ยากขึ้นในอนาคต (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2559) นอกเหนือจากปัญหาทางด้านโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ปัญหาทางด้านโครงสร้างสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งมีผลต่อค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เป็นสาเหตุให้ประชาชนต้องมีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ เพื่อมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการใช้ชีวิตและมีเงินเหลือไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน รวมไปถึงมีเงินออมหรือเงินลงทุนที่อาจสร้างรายได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นรูปแบบของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลทั้งในปัจจุบันจนถึงการเกษียณอายุ

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกเป็นประเด็นสำคัญอย่างมาก เนื่องจากโครงสร้างประชากรเป็นปัจจัยหลักที่เป็นแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของโลกรวมถึงประเทศไทย ซึ่งจากการวิเคราะห์ของ KKP Research เกียรติจินดา คณาจารย์ คณาจารย์ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2573) โครงสร้างเศรษฐกิจไทยจะเปลี่ยนไปอย่างมาก ตามโครงสร้างประชากรที่คนไทยมากกว่า 40% จะเข้าสู่วัยเกษียณและเตรียมเกษียณ การบริโภคจะเริ่มชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญ (KKP Research, 2020) และประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว และจะกลายเป็นประเทศสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

สถานการณ์ของประเทศไทยกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ จากข้อมูลของ United Nations World Population Aging พบว่า ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ซึ่งสหประชาชาติระบุว่า ประเทศไทยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนเกินร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และจะกลายเป็น "สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์" (Aged Society) เมื่อสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 โดยตัวเลขของประเทศไทย คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมประชากรสูงวัยโดยสมบูรณ์ โดยมีผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี เกิน 20% ของจำนวนประชากรทั้งหมด สาเหตุนี้เป็นผลมาจาก 1.การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ 2.ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการแพทย์ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาว 3.นโยบายการวางแผนครอบครัวหรือการควบคุมการมีบุตร ทำให้เกิดการลดภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว 4.การลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประเทศไทย (สถาบันนวัตกรรมและการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2562)

คนไทยจำนวนมากประสบปัญหาทางการเงินในช่วงวัยเกษียณ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการวางแผนและจัดการทางการเงินในช่วงวัยทำงานที่ยังไม่ดีพอ โดยจากรายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2561 พบว่า มีเพียง 1 ใน 5 ของคนไทยเท่านั้นที่เห็นความสำคัญของการออมและทำตามแผนการออมเพื่อวัยเกษียณของตัวเองได้จริง นอกจากนี้ ยังพบว่าอุปสรรคสำคัญข้อหนึ่ง คือ ความยุ่งยากในการวางแผนทางการเงินเพราะขาดข้อมูลการออมแบบครบวงจร (สายนโยบายการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้ก็คือว่าเป็นกลุ่มที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับการจัดการเงินและมี "โอกาส" ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงทรัพยากรต่างๆ เกี่ยวกับการออมและการลงทุนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และคาดว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการวางแผนและพัฒนาแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยหลักที่ 1 ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งจะทำให้การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร

โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของวิจัยดังนี้

1. ด้านเนื้อหาที่ศึกษาผู้วิจัยทำการกำหนดตัวแปรในการศึกษาไว้ด้วยกันดังนี้ คือ

1.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. ประเภทธุรกิจสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่
6. आयुงาน
7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

8. ตำแหน่งงาน

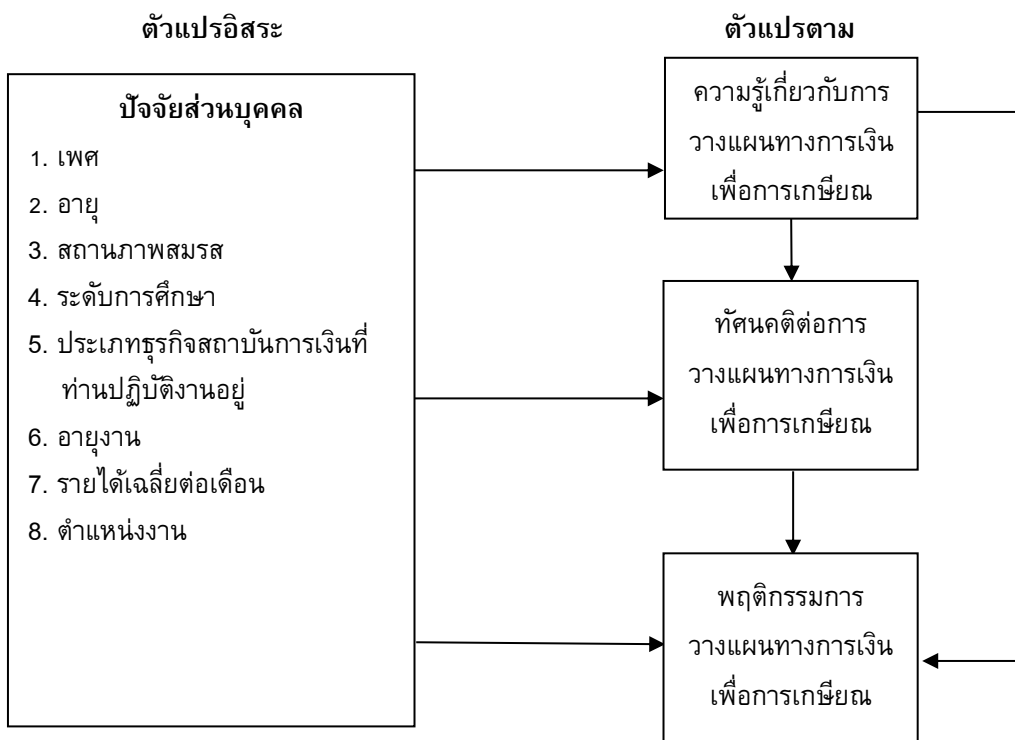
1.2 ตัวแปรตาม คือ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน ทักษะคิดต่อการวางแผนการเงิน และ พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน

2. ด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ซึ่งคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของคอกเรน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 385 ราย อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ จะทำการสำรวจประชากรทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย

3. ด้านระยะเวลาในการดำเนินวิจัยระยะเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา เริ่มตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ 2564 ถึง เดือนพฤษภาคม 2564

กรอบแนวคิดการวิจัย

แบบจำลองแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการเกษียณอายุ

ปิยะดา พิตาลบุตร และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2558) กล่าวว่า การเกษียณอายุ เป็นการยุติหรือสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาทำงานของบุคคลที่ได้รับการจ้างงานออกจากงานเมื่อถึงคราวอายุที่กำหนดตามแต่ข้อตกลงระหว่างผู้จ้างงาน ประเภทการเกษียณอายุเป็นไปตามข้อตกลง ระหว่างผู้จ้างงาน เช่น ในประเทศไทยสำหรับภาคเอกชนไม่มีการกำหนดอายุการเกษียณขึ้นอยู่กับสัญญาระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ส่วนใหญ่เป็นไปตามเกณฑ์สิทธิประโยชน์จากประกันสังคมที่กำหนดชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เมื่อกระบวนการเกษียณอายุของแต่ละบุคคลต้องพบกับการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงเวลา ทั้งระยะก่อนการเกษียณและระยะหลังการเกษียณ ซึ่งในแต่ละบุคคลอาจใช้เวลาไม่เท่ากัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมในระยะก่อนการเกษียณ ผู้ที่มีการเตรียมความพร้อมล่วงหน้ามาอย่างดี จะสามารถปรับตัวผ่านระยะ

ที่ก่อให้เกิดความเครียดเข้าสู่ระยะที่ปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งหากไม่มีการเตรียมความพร้อมอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ การเกษียณอายุ ซึ่งอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการดำรงชีวิตของบุคคล อาจส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ รวมถึงการยอมรับจากสังคม ดังนั้นการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุจึงมีความสำคัญ ที่จะทำให้นักบุคคลสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและมีคุณค่า

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

การเกษียณอายุ คือ การยุติบทบาทหน้าที่การทำงานประจำ อันอาจมีสาเหตุมาจากข้อบังคับกฎระเบียบของหน่วยงานที่ตนสังกัด หรือภาวะสุขภาพของตนเอง หรือความต้องการส่วนบุคคล เพื่อที่จะได้มีเวลาอย่างเสรีมากขึ้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ คือ การวางแผนและการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อ การจัดระเบียบการเงินของบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการออม การใช้จ่าย และการลงทุน เพื่อสร้างความมั่งคั่งและผาสุกสำหรับบุคคลและครอบครัวในชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุขและเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่า การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลสามารถลดความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความไม่แน่นอนในอาชีพ เนื่องจากเทคโนโลยีเข้ามาแทนคนมากขึ้น เศรษฐกิจมีความผันผวนสูง การแข่งขันในงานสูงขาดระบบสวัสดิการและระบบประกันสังคมที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นลักษณะแบบปัจเจกบุคคลมากขึ้น ความคาดหวังที่จะได้รับการบำนาญหรือลูกหลานลดน้อยลง อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต อีกทั้งการเตรียมความพร้อมในระยะยาวจะช่วยสังคมโดยรวม ลดภาระและความเสี่ยงที่ต้องร่วมรับผิดชอบในค่าใช้จ่าย อันเกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลที่จะมีราคาสูงขึ้นมากในอนาคต และการวางแผนการเงินจะช่วยให้ชีวิตหลังการเกษียณอายุเป็นช่วงเวลาของการมีความสุข มีชีวิตที่ควรจะเป็นในมาตรฐานที่ต้องการมีโอกาสทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมต่อไป (ศิริวรรณ ว่องวีรุณี, 2554)

แนวคิดเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกคือ คำว่า Demography โดยคำว่า Demo หมายถึง ประชาชน หรือประชากร Graphy หมายถึง การเขียนหรือการศึกษา เมื่อรวมกันแล้ว หมายถึง การศึกษาลักษณะทางประชากร อันได้แก่ ขนาดขององค์ประกอบครอบครัว เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ รายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลสามารถเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548, น. 22)

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP)

Roger (1978 อ้างใน ศิริวรรณ ว่องวีรุณี, 2553, หน้า 55) ได้อธิบายว่า เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะทำให้เกิดทัศนคติ และขั้นตอนสุดท้ายคือการก่อให้เกิดการกระทำ นั้นหมายความว่า เมื่อบุคคลมีความรู้ มีเจตคติอย่างไรก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามนั้น เช่น กิจกรรมการรณรงค์ต้องเน้นไปที่การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเพิ่มพูนความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีกับกิจกรรมรณรงค์ จนส่งผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมาย ที่กลุ่มผู้สร้างกิจกรรมรณรงค์ต้องการให้เป็นทฤษฎี KAP จึงเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และพฤติกรรมการปฏิบัติ (Practice)

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

จันทร์ทิพย์ ชูสมภพ (2539) ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และ โครงสร้างที่มนุษย์ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า ประสบการณ์ การสังเกต และเก็บสะสมไว้ในระดับของความจำได้สามารถเข้าใจเปรียบเทียบ ตีความ และนำไปประยุกต์ใช้ของเรื่องนั้น

ศุภกนิษฐ์ พลไพรินทร์ (2540) ได้กล่าวถึง การวัดความรู้ หมายถึง การวัดระดับความจำเป็นความสามารถในการคิด เข้าใจกับข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการศึกษาและประสบการณ์เดิมโดยผ่านการรวบรวมและสะสมไว้ ซึ่งสามารถ

ทดสอบได้ด้วยแบบทดสอบที่ดี ผ่านการทดสอบคุณภาพแล้ว จะแยกคนมีความรู้กับไม่มีความรู้ออกจากกันได้ระดับหนึ่ง

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการทดสอบวัดความรู้ที่นิยมใช้มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบปากเปล่า (Oral Test) เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคลใช้ได้ผลดีถ้ามีผู้เข้าสอบจำนวนน้อย เพราะต้องใช้เวลามาก ถามได้ละเอียดสามารถโต้ตอบกันได้

2. แบบเขียนตอบ (Paper - Pencil Test) เป็นการทดสอบที่เปลี่ยนแปลงมาจากการสอบแบบปากเปล่า เนื่องจากจำนวนผู้เข้าสอบมากและมีจำนวนจำกัดแบ่งได้ 2 แบบ คือ

2.1 แบบความเรียง (Essay Type) เป็นการสอบที่ให้ผู้ตอบได้รวบรวมเรียบเรียงคำพูดของตนเอง แสดงทัศนคติ และความรู้สึก ความคิดได้อย่างอิสระภายใต้หัวข้อที่กำหนดให้เป็นข้อสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ได้อย่างดี แต่มีข้อเสียที่การให้คะแนนทำให้มีความเป็นปรนัยได้ยาก

2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fix - Response Type) เป็นข้อสอบที่มีคำตอบถูกภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด ข้อสอบแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ (1) แบบถูกผิด (2) แบบเติมคำ (3) แบบจับคู่ (4) แบบเลือกตอบ

3. แบบปฏิบัติ (Performance Test) เป็นการทดสอบที่ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมออกมาโดยการกระทำหรือลงมือปฏิบัติจริง ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง สภาวะทางจิตเกี่ยวข้องกับความพร้อม ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำ หรือมีอิทธิพลเหนือการตอบสนองของแต่ละบุคคลที่มีต่อวัตถุ และสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งแสดงออกในลักษณะของความชอบ ไม่ชอบที่มีต่อบุคคลวัตถุหรือสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และมีองค์ประกอบทางด้านแนวโน้มเชิงพฤติกรรมหรือการกระทำ (Allport, 1968. p. 17)

สำหรับเทคนิควิธีที่ใช้วัดทัศนคติ นักจิตวิทยาได้พยายามศึกษาและพัฒนามาตั้งแต่สมัยเริ่มต้นที่มีความสนใจในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิธีหนึ่งที่เป็นที่รู้จักและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ก็คือ มาตรการวัดทัศนคติ (Oppenheim, 1966) แต่ความจริงแล้ว การวัดทัศนคติอาจทำได้หลายวิธี ซึ่งจะขอยกมาเป็นตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ศึกษาทัศนคติโดยใช้ประสาทหูและตาเป็นสำคัญ การสังเกตเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำข้อมูลที่สังเกตนั้นไปอนุมานว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร (คัทลีย์ สุนทรเสณี, 2531 อ้างถึงใน จรรยา สิทธิपालวัฒน์, 2539)

2. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาจะต้องออกไปสอบถามบุคคลนั้น ๆ ด้วยตนเอง โดยอาศัยการพูดคุย ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมวางแผนล่วงหน้าว่าจะสัมภาษณ์ในเรื่องใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

บทความเรื่อง "Behavioral (พฤติกรรม)" (pi-nu, 2014) การศึกษาพฤติกรรมจะช่วยให้ทราบถึงลักษณะนิสัยของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วย ความเชื่อ ค่านิยม และบุคลิกภาพ และยังมีสิ่งกำหนดพฤติกรรมและกระตุ้นพฤติกรรมอีกจำนวนหนึ่ง เช่น ทัศนคติ รวมทั้งสถานการณ์ต่าง จึงเห็นได้ว่า สิ่งที่จะมากำหนดพฤติกรรมมีอยู่มากมาย หากนำมาปรับเข้ากับการวิเคราะห์โดยใช้หลักทางวิทยาศาสตร์

สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์ แยกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ลักษณะนิสัยของมนุษย์ ประกอบด้วย

1.1 ความเชื่อ หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดว่า การกระทำบางอย่างหรือปรากฏการณ์บางอย่างหรือสิ่งของบางอย่าง หรือคุณสมบัติของสิ่งของบุคคลบางอย่าง มีอยู่จริงหรือเกิดขึ้นจริง ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือการที่บุคคลหนึ่งคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งในแง่ของข้อเท็จจริง คือเขาคิดว่าข้อเท็จจริงมันเป็นเช่นนั้น ซึ่งความคิดของเขาอันนี้อาจไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้แต่ถ้าเขาคิดว่าความจริงเป็นเช่นนั้นก็คือความเชื่อของเขา

1.2 ค่านิยม เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญ

คลีจ คลูซฮอล ให้คำจำกัดความของคำว่าค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมคือแนวความคิดทั้งที่เห็นได้เด่นชัดและไม่เด่นชัด ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งเกี่ยวกับว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งเป็นความคิดที่มีอิทธิพลให้บุคคลหลีกเลี่ยงกระทำการอันใดอันหนึ่งจากวิชาการที่มีอยู่หลาย ๆ วิธีหรือเลือกเป้าหมายอันใดอันหนึ่งจากหลาย ๆ อันที่มีอยู่

เนล สเมลเซอร์ ให้คำจำกัดความของคำว่าค่านิยมคล้าย ๆ กัน โดยกล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่บอกบุคคลอย่างกว้าง ๆ ว่าจุดมุ่งหมายอะไรบ้างในชีวิตเป็นสิ่งที่น่าปรารถนาจะนั้นค่านิยมจึงเป็นเครื่องชี้แนวปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ให้แก่บุคคล

1.3 บุคลิกภาพ เป็นอีกส่วนหนึ่งของลักษณะนิสัย คนทั่วไปมักจะนึกถึงบุคลิกภาพในแง่ของลักษณะหน้าตา การแต่งกาย วิธีการพูด วิธีการวางตัว ในที่ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นคนที่บุคลิกภาพดีมักจะหมายถึงบุคคลที่รูปร่างหน้าตาดี วางตัวเหมาะสมกับกาลเทศะพูดจาจะฉานไม่เคอะเขิน และคนที่บุคลิกภาพไม่ดีก็หมายความว่าบุคคลที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี วางตัวไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ พูดจาไม่ฉานงก ๆ เงิน ๆ

2. สิ่งที่ไม่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของมนุษย์ สามารถแบ่งเป็นประเด็นได้ ดังนี้

2.1 สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Strength of Stimulus Object) ลักษณะนิสัยของบุคคลคือ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพ นั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็จริงอยู่แต่พฤติกรรมจะเกิดขึ้นยังไม่ได้ถ้าไม่มีสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนี้จะเป็นอะไรก็ได้ เช่น อาหาร เสียงปืน คำสบประมาท หนังสือ ความหิว ถ้าเราเดินไปตามถนนได้ยินเสียงดังปัง เราก็จะหันไปทางที่มาของเสียงปืนนั้น เสียงปืนนั้นคือสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม เมื่อมองแล้วเห็นคนยืนอยู่และกำลังยกปืนเล็งมาทางเรา ๆ ก็กระโดดหลบ หรือวิ่งหนี สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมนี้มีพลังหรือความเข้มข้น เราจะต้องคำนึงถึงพลังของสิ่งกระตุ้นด้วย สิ่งกระตุ้นพฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจมีพลังในการกระตุ้นพฤติกรรมไม่เท่ากันสำหรับคน 2 คน

2.2 ทศนคติ (Attitude) หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง หรือการกระทำอันหนึ่ง ในทำนองที่ว่าดีหรือไม่ สมควรหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ ทศนคตินั้นไม่ใช่พฤติกรรม ทศนคติเป็นสิ่งที่มาก่อนพฤติกรรม และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมด้วย ทศนคติเป็นลักษณะจำเพาะเจาะจงว่าค่านิยมหรือบุคลิกภาพ เพราะค่านิยมเช่น ค่านิยมที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย ต่อระบอบคอมมิวนิสต์ ต่อความซื่อสัตย์ ต่อวัตถุนั้น จะมีลักษณะกว้าง ๆ ไม่จำเพาะเจาะจงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง

2.3 สถานการณ์ (Situation) หมายถึงสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นบุคคลและไม่ใช่มนุษย์ ซึ่งอยู่ในสถานะที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

การวัดพฤติกรรม พฤติกรรมของบุคคลมีทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในการที่จะศึกษาพฤติกรรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี (สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ 2538, หน้า 131-136) ได้กล่าวถึงการวัดพฤติกรรมไว้ว่ามี 2 วิธี คือ

1. การศึกษาพฤติกรรมโดยตรง ทำได้โดย

1.1 การศึกษาพฤติกรรมสังเกตแบบให้ผู้สังเกตรู้ตัว เช่น ครูสังเกตพฤติกรรมเด็กในห้องเรียนโดยบอกนักเรียนให้ทราบว่าครูสังเกตใครทำกิจกรรมใดบ้างในห้อง การสังเกตแบบนี้บางคนอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาก็ได้

1.2 การสังเกตแบบธรรมชาติ คือการที่บุคคลผู้สังเกตพฤติกรรมไม่ได้กระทำตนเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลที่สังเกต และเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่ทราบว่าคุณสังเกตพฤติกรรม การสังเกตแบบนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงมาก และจะทำให้สามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน

ข้อจำกัดในการสังเกตแบบธรรมชาติ คือ ต้องใช้เวลามากในการสังเกตพฤติกรรมที่ต้องการได้และการสังเกตต้องทำเป็นเวลาดิตต่อกันเป็นจำนวนหลายครั้ง พฤติกรรมบางอย่างอาจต้องใช้เวลาจนถึง 50 ปีหรือ 100 ปีก็ได้

2. การศึกษาพฤติกรรมโดยทางอ้อม แบ่งได้หลายวิธีคือ

2.1 การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการซักถามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยการซักถามแบบเผชิญหน้าหรือมีคนกลางทำหน้าที่ซักถาม (เพื่อต้องการซักถามข้อมูลจากบุคคลหรือกลุ่มของบุคคลการสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมของบุคคลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการสัมภาษณ์โดยตรงโดยซักถามเป็นเรื่อง ๆ ตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ อีกประเภทคือการสัมภาษณ์พูดคุยกันไปเรื่อย ๆ โดยสอดแทรกเรื่องที่จะสัมภาษณ์

2.2 การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเป็นผู้อ่านออกเขียนได้

2.3 การทดลอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมโดยผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุมตามที่ผู้ศึกษาต้องการโดยสภาพแท้จริงแล้วการควบคุมจะทำได้ในห้องทดลอง แต่ในชุมชนการศึกษาพฤติกรรมชุมชน โดยการควบคุมตัวแปรต่างๆ คงเป็นไปได้น้อยมาก

2.4 การทำบันทึก วิธีนี้ทำให้ทราบพฤติกรรมของบุคคล โดยให้บุคคลบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอาจเป็นบันทึกประจำวันหรือการศึกษาพฤติกรรมแต่ละประเภท

สถาบันการเงิน

สถาบันทางการเงิน (FI) เป็นบริษัทที่รับผิดชอบในการจัดหาเงินให้กับตลาดโดยการโอนเงินทุนจากผู้ลงทุนไปยังบริษัทในรูปแบบของเงินกู้ยืม deposits และเงินลงทุน สถาบันทางการเงินหลายแห่ง ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทจัดการทรัพย์สิน ธนาคารการลงทุน บริษัทนายหน้าหรือ dealers การลงทุน บริษัทประกันภัย และกองทุนบริหารสินทรัพย์ ส่วนประเภทอื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์และบริษัทเงินทุน สถาบันทางการเงินได้รับการควบคุมเพื่อดูแลการจัดหาเงินในในตลาดและปกป้องผู้บริโภค (FBS, 2021)

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรและสัดส่วนที่แน่นอนของประชากรของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ ดังนั้น จึงใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1977 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะได้จำนวนขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 384.16 หรือเท่ากับ 385 ราย อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้จะทำการสำรวจประชากรทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถามที่ไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีคำถามชนิดปลายปิด โดยแบ่งโครงคำถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ อายุงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและตำแหน่งงาน โดยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-Ended Response Question) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ เป็นคำถามเพื่อใช้วัดความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาดำรง เอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ให้เลือกตอบ 2 ทางเลือก

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 11 ข้อ โดยใช้การวัดตามเกณฑ์ Likert Scale (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546, น. 214) แบ่งเป็น 4 ระดับ ซึ่งข้อความที่ใช้วัดประกอบไปด้วยมีข้อความที่มีความหมายเชิงบวกทั้งหมด เป็นข้อความสั้น ๆ สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย การวัดระดับกระทำโดยการนำคะแนนที่ได้จากการวัดทัศนคติต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ โดยใช้การวัดตามเกณฑ์ Likert Scale (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546, น. 214) แบ่งเป็น 4 ระดับ ซึ่งข้อความที่ใช้วัดประกอบไปด้วยมีข้อความที่มีความหมายเชิงบวกทั้งหมด เป็นข้อความสั้น ๆ สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย การวัดระดับกระทำโดยการนำคะแนนที่ได้จากการวัดพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Index of item objective congruence) เท่ากับ 1.00 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.800 แสดงว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครโดยจะให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามโดยตรง หรือใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Docs จากนั้นแจกแบบสอบถามในระบบออนไลน์ ผ่านทาง Social Media เช่น Facebook และ LINE

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ตำรา วารสาร รายงานการวิจัย แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ในการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อนำไปวิเคราะห์หลักการทางสถิติที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 แบ่งเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการแสดงค่าข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะ โดยทั่วไปทางปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการแปลความเชิงบรรยาย ดังนี้

- ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ อายุงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและตำแหน่งงาน ใช้วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่

- ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ใช้วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ และค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- ทศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ใช้วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ใช้วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing Statistics) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independence t-test Groups) การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม และในกรณีที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (post hoc test) ตามวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference: LSD) และใช้การวิเคราะห์ค่าทางสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.50) อายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 31.30) สถานภาพโสด (ร้อยละ 45.00) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 55.00) ประเภทสถาบันการเงินที่ปฏิบัติงานอยู่ คือ ธนาคาร/สินเชื่อ/บัตรเครดิต (ร้อยละ 31.50) อายุงาน 4-6 ปี (ร้อยละ 29.00) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,000-50,000 บาท (ร้อยละ 48.80) และ ตำแหน่งงาน คือ ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ พนักงานทั่วไป (ร้อยละ 57.80)

2. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ตารางที่ 1 จำนวน, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ (n=400)

ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ	จำนวน	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	สรุประดับความรู้
ความรู้ปานกลาง	74	18.50	6.37	1.70	ปานกลาง
ความรู้สูง	326	81.50	9.27	1.90	
รวม	400	100.00	7.82	1.80	

จากตารางที่ 1 พบว่า พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 7.82$) โดยความรู้ในระดับสูงที่สุดอยู่ที่ประเด็น การสะสมเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ (ร้อยละ 93.50) และ ระดับน้อยที่สุดอยู่ที่ประเด็น ระยะเวลาที่จะมีชีวิตอยู่หลังเกษียณอายุ มีผลต่อจำนวนเงินที่ต้องเตรียมไว้ (ร้อยละ 54.50)

3. ข้อมูลทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ
 ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณคือการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคต	2.90	0.88	เชิงบวก	11
ระดับความเสี่ยงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบการลงทุนเพื่อการเกษียณ	3.00	0.86	เชิงบวก	8
อัตราผลตอบแทนมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการลงทุนเพื่อการเกษียณ	2.93	0.91	เชิงบวก	10
ผลตอบแทนจากการลงทุนเพื่อการเกษียณในระบบมีความแน่นอนมากกว่าการลงทุนฯ นอกกระบบ	3.08	0.94	เชิงบวก	3
วิธีการดำเนินชีวิตมีผลต่อการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ	3.08	0.85	เชิงบวก	3
การปฏิบัติตามแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ บุคคลต้องมีความมุ่งมั่นและมีวินัยสูงมาก	3.16	0.83	เชิงบวก	1
อัตราเงินเฟ้อที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงวัยเกษียณอายุ ทำให้เงินออมของบุคคลมีค่าเพิ่มขึ้น	3.08	0.92	เชิงบวก	3
การลงทุนซื้อ RMF ช่วยสร้างวินัยในการลงทุนให้บุคคล เพราะเป็นการลงทุนระยะยาวและต้องลงทุนอย่างต่อเนื่อง	3.04	0.90	เชิงบวก	7
การทำประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์เป็นการลงทุนเพื่อสร้างแหล่งเงินได้เพื่อไว้ใช้จ่ายในวัยเกษียณ	3.05	0.93	เชิงบวก	6
การเริ่มออมตั้งแต่อายุยังน้อยและออมอย่างสม่ำเสมอ นั้นจะทำให้เงินออมแต่ละเดือนจะได้ไม่เป็นภาระมากนัก	3.10	0.95	เชิงบวก	2
เงินออมที่มีอยู่ต้องนำไปลงทุนหาผลตอบแทนเพิ่มเติมให้สูงกว่าดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	2.96	0.96	เชิงบวก	9
รวม	3.04	0.55	เชิงบวก	

จากตารางที่ 2 พบว่า พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ในภาพรวมในระดับเชิงบวก ($\bar{x}=3.04$) โดยประเด็น การปฏิบัติตามแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณบุคคลต้องมีความมุ่งมั่นและมีวินัยสูงมาก ($\bar{x}=3.16$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณคือการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคต ($\bar{x}=2.90$) มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. ข้อมูลพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ
 ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ท่านมีการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างสม่ำเสมอ	1.91	1.02	ปานกลาง	8
ท่านมีการคำนวณจำนวนเงินที่เพียงพอสำหรับการเกษียณอายุ	1.93	1.04	ปานกลาง	6
ท่านมีการจัดสรรรายได้เพื่อวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ	1.94	0.96	ปานกลาง	5

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
ท่านได้นำเงินที่จัดสรรแล้วไปลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในทุกๆ เดือน เพื่อการเกษียณอายุ	1.97	0.96	ปานกลาง	4
ท่านมีการศึกษารวมถึงการเปรียบเทียบผลตอบแทนและความเสี่ยงของรูปแบบการลงทุนต่างๆ เช่น ผลตอบแทนหุ้น กับ พันธบัตรว่าเป็นเช่นไร	1.92	0.99	ปานกลาง	7
ท่านได้มีการปรับเปลี่ยนการลงทุน หากพบรูปแบบการลงทุนที่ได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า	2.00	0.93	ปานกลาง	3
ท่านมีการวางแผนรายรับ-รายจ่ายสำหรับชีวิตหลังการเกษียณอายุไว้ล่วงหน้า	2.13	0.91	ดี	2
การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของท่านมีการคำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อในอนาคต	2.15	0.91	ดี	1
รวม	1.99	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ในภาพรวมในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.99$) โดยพฤติกรรมในระดับสูงที่สุดอยู่ที่ประเด็น การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของท่านมีการคำนึงถึงอัตราเงินเฟ้อในอนาคต ($\bar{x}=2.15$) และ ระดับน้อยที่สุดอยู่ที่ประเด็น ท่านมีการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=1.91$)

5. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ปัจจัยส่วนบุคคล	การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ		
	ความรู้	ทัศนคติ	พฤติกรรม
เพศ	แตกต่างกัน	แตกต่างกัน	แตกต่างกัน
อายุ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
สถานภาพสมรส	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	ไม่แตกต่างกัน	แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่	ไม่แตกต่างกัน	แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
อายุงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
ตำแหน่งงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน 2) ทักษะต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบัน

การเงินในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ, ระดับการศึกษา และ ประเภทสถาบันการเงินที่
 ทำนปฏิบัติงานอยู่ และไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 และ ตำแหน่งงาน และ 3) พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินใน
 กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ,
 สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ทำนปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ
 ตำแหน่งงาน

6. ผลการทดสอบสมมติฐานเรื่องการหาความสัมพันธ์ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
 เพื่อการเกษียณ

ตารางที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการหาความสัมพันธ์ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน
 เพื่อการเกษียณ

	ความรู้เกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ	ทัศนคติต่อการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ	พฤติกรรมการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ	ระดับ
ความรู้เกี่ยวกับการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ				
สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r)	1	.717	.731	ค่อนข้างสูง
Sig.		.007	.004	
ทัศนคติต่อการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ				
สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r)	.717	1	.605	ค่อนข้างสูง
Sig.	.007		.000	
พฤติกรรมการ วางแผนทางการเงิน เพื่อการเกษียณ				
สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r)	.731	.605	1	ค่อนข้างสูง
Sig.	.004	.000		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า 1) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ
 ต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง 2) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทาง
 การเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในทิศทางเดียวกันใน
 ระดับค่อนข้างสูง และ 3) ทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการวางแผน
 ทางการเงินเพื่อการเกษียณในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าพนักงานสถาบันการเงินมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในภาพรวมในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐาปนี จันท์เพชร (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะทางการเงินกับการออมเพื่อเกษียณของประชากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีคะแนนด้านพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง มีคะแนนความรู้ทางการเงิน และทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ตัวแปรผลการศึกษาคือความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงและผลตอบแทนอยู่ในระดับต่ำ และผลการศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณ ซึ่งเปรียบเทียบระหว่างสองกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน ความรู้ในระดับปานกลางมองได้ว่าเป็นผลมาจากการที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุน้อย อายุงานต่ำ รายได้ต่ำ ทำงานในระดับพนักงานทั่วไป ซึ่งเป็นกลุ่มเพิ่งเริ่มทำงานที่โดยปกติแล้วจะมีความสนใจและความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในระดับต่ำนำไปสู่การมีความรู้ในการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในระดับปานกลาง และไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าพนักงานสถาบันการเงินมีทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในภาพรวมในระดับเชิงบวกและไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงาน อธิบายได้ว่าพนักงานสถาบันการเงินมีความรู้ที่สอดคล้องต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอันเป็นผลจากการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกิดความรู้ความเข้าใจและรับรู้ความจำเป็นและประโยชน์ และความรู้สึกนี้เป็นความพร้อมที่จะนำไปสู่พฤติกรรมหรือการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าพนักงานสถาบันการเงินมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในภาพรวมในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, ประเภทสถาบันการเงินที่ท่านปฏิบัติงานอยู่, อายุงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ตำแหน่งงาน อธิบายได้ว่าพนักงานสถาบันการเงินมีการปฏิบัติในการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในระดับที่น่าพอใจ

4. จากผลการวิจัยที่พบว่าความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณและความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณและทัศนคติต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงและไปในทิศทางเดียวกัน อธิบายได้ว่าการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินเป็นผลจากการที่พนักงานมีความรู้และมีความเชื่อและความรู้สึกว่าการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณเป็นสิ่งที่ควรทำ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม หรือ การสื่อสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณเพื่อให้พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักรู้เกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวในอนาคตเพื่อสนับสนุนให้คนออมเงินมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม หรือ การสื่อสารเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณเพื่อให้พนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

3. ธนาคารและสถาบันการเงินควรมีการเพิ่มอัตราผลตอบแทนให้มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันนี้เพื่อจูงใจให้เกิดการเลือกรูปแบบการลงทุนเพื่อการเกษียณ

4. ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมในการจัดทำแนวทางวางแผนการเงินหลังวัยเกษียณของพนักงานให้มีความสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อความถูกต้องสมเหตุสมผลและเป็นไปได้การจัดการการเงินที่สำคัญ จะเป็นการสร้างฐานะความมั่นคงทางการเงินมีการลงทุน โดยเลือกหลักทรัพย์ที่จะลงทุนให้เหมาะสมเพื่อความมั่นคงและสุขสบายตลอดชั่วชีวิต

5. ผู้บริหารควรสนับสนุนการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณเป็นกระบวนการในการจัดการกับเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการโดยเป้าหมายทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการวางแผนทางการเงินมีประโยชน์ มีการจัดการกับรายรับ รายจ่าย และเงินออมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. ทำการวิจัยในประเด็นการประเมินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ในเชิงปริมาณที่เน้นการศึกษาภาพรวม ควรขยายพื้นที่เป้าหมายให้ครอบคลุมทุกจังหวัดในประเทศไทย แล้วนำผลการศึกษาที่ได้แต่ละจังหวัดมาเปรียบเทียบกัน และนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางการจัดโครงการและพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินต่อไป

3. ควรมีการวิจัยและประเมินผลเป็นรายปีในด้านความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปวางแผนปรับปรุง กลยุทธ์ในการให้ความช่วยเหลือ หรือสร้างนโยบายใหม่เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและสอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงานสถาบันการเงินในกรุงเทพมหานครต่อไป

4. ในกรณีวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์พนักงานสถาบันการเงินเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในแง่มุมที่เจาะลึกมากขึ้นซึ่งพนักงานสถาบันการเงินอาจจะมีความคิดเห็นด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

จรรยา สิทธิपालวัฒน์. (2539) การพัฒนามาตรวัดทัศนคติต่อวิชาสุขศึกษา สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

จันทร์ทิพย์ ชูสมภพ. (2539). ความรู้ ทักษะคิด แนวโน้มการปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานที่ติดเชื้อเอดส์ของพนักงาน และผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉล่องศรี พิมลสมพงศ์. (2548). การวางแผนและการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์.

ฐาปณี จันทร์เพชร. (2563). ทักษะทางการเงินกับการออมเพื่อเกษียณของประชากรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธีรวิทย์ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นพแสน พรหมอินทร์.(2554). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเพื่อการดำรงชีพยามชราภาพของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

- [บทความย่อ]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 1 (น. 1-12). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- นันทวัน เรืองฤทธิ์ (2562). ทศนคติและพฤติกรรมต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประมะ สตะเวทิน. (2533). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: จำรัสการพิมพ์
- ปิยะดา พิศาลบุตร และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2558). การเตรียมตัวเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พิกุล ปัญญา. (2554). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของเจ้าหน้าที่การตลาดบริษัทหลักทรัพย์, (สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย, เศรษฐศาสตร์การจัดการ.
- ศิริวรรณ ว่องวีรภูมิ. (2553). ทศนคติและพฤติกรรมในการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลของ นักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. BU Academic Review, 9 (2), 55-63.
- ศิริวรรณ ว่องวีรภูมิ. (2554). การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ. ค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2564. จาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/april_june_11/pdf/aw31.pdf
- ศุกภินิตย์ พลไพรินทร์. (2540). ความรู้ ทศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และพฤติกรรมของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยโรคเอดส์ในโรงพยาบาลของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยมหิดล. (2562). ประเทศไทยกับสังคมผู้สูงอายุ. ค้นเมื่อ 4 เมษายน 2564. จาก <https://il.mahidol.ac.th/upload/img/2019-05-15-052430.pdf>
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. (2538). พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลง : เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษา หน่วยที่ 1-7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: อรุณ การพิมพ์.
- สายนโยบายการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย, (2564). ก้าวสู่วัยเกษียณอย่างมั่นใจ ด้วยข้อมูลการออมแบบครบวงจร. ค้นเมื่อ 13 เมษายน 2564 จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_185.pdf
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สามลดา
- Allport, G. W. (1968). Reading in attitude theory and measurement. New York: John Welley & Sons.
- FBS Markets. (2021). Financial Institution. Retrieved May 2, 2021, from <https://fbs.co.th/glossary/financial-institution-fi-30>
- Kharchenko, Olga. (2011). Financial literacy in Ukraine: Determinants and implications for Saving behavior. A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of MA in Economics Kyiv: School of Economics.
- pi-nu. (2014). Behavioral (พฤติกรรม). Retrieved April 15, 2021, from <https://pi-nu.blogspot.com/2014/07/behavioral.html>